

Aradai Hírlap

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj Sibiu

Főszerkesztő: Dr. OLOSZ LAJOS
Felelős szerkesztő: MARTZY MIHÁLY
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó Részvénytársaság

Ziarul Comunităţii Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

A németek visszaverték a kubáni hídfő északi arcvonala ellen intézett szovjet támadást. A keleti arcvonal egyéb szakaszairól csak helyi jelentőségű harci tevékenységet jelentett Berlin. Tuniszban a német és olasz csapatok tegnap is súlyos elhárító harcokat vívtak. Az északi és középső arcvonalon — olasz közlés szerint — rendkívüli heveséggel tartanak a harcok; Dél-Tuniszban arcvonalrövidítés folyik. A német hadijelentés összefoglalást ad az ellenséges kereskedelmi hajózás és haditengerészet ellen március havában elért eredményekről. Amerikai bombavetők nappali támadása a hollandiai Rotterdam nagy károkat okozott.

Dél-Tunisz

Tuniszban az újabb hírek szerint kedd óta minden oldalon nagy erővel támadnak a szövetségesek. A harcok eddig főleg délen és részben a közép-tuniszi arcvonalon tomboltak, most azonban, mint az olasz hadijelentésből is kitűnik, rendkívüli heveséggel folyik a küzdelem az észak-tuniszi fronton is. Az északafrikai hadihelyzettel foglalkozva a Timpul című bucaresti lap háborus szakértője rámutat arra, hogy Montgomery brit tábornok erői, mint előrelátható volt, ugyanazt a taktikát alkalmazzák, mint az el-alameini, az el-aghelai, illetve a Tripolisz előtti harcokban: az arcvonal egész szélességében a legnagyobb erővel támadnak s ugyanakkor dél felől átkaroló mozdulatok végrehajtására törekednek. Bármily szilárdak is a német-olasz védelmi be rendezések, a tengely erőinek déli szárnya megfelelő támaszpontok híján állandóan ki volt téve a sivatag felől jövő esetleges támadásnak. Így is történt minden egyes alkalommal. Bármily kitűnő védelmi lehetőségeket nyújtott tehát Dél-Tuniszban a Mareth-vonal, mindaddig, amíg az átkarolási lehetősége fennállt, csak mérsékelt hadászati jelentőséget volt. Abban a pillanatban, amikor a 8-ik brit hadsereg csapatai áthaladva a sivatagon elérték El Hammát, a Mareth-vonal katonai jelentősége megszűnt. A tuniszi terepviszonyok azonban ennek ellenére még számtalan lehetőséget nyújtanak a tengelynek más védelmi vonalak megszervezésére s ugyanakkor az amerikai és angol erők túl gyors előnyomulásának megakadályozására.

Az el-hammai aknamezők igen sok meglepetést és súlyos veszteségeket okoztak az angoloknak. Egy brit csapatparancsnok nyilatkozata szerint — melyet a svajci lapok is idéztek — „valóságilag dinamit fölött haladtak.” Kénytelenek voltak lépésről lépésre átkutatni a terepet, mielőtt rohamra indultak volna, mert a köves talaj kitűnő alkalmat szolgáltat az aknák elrejtésére. Az angol csapatok veszteségének legnagyobb részét az ilyen talajrobbanások okozták. A brit árkászok elképzelhetetlen nehézségekkel találkoztak...

Közép-Tunisz

Eisenhower amerikai tábornok Közép-Tuniszban jelenleg nagy erőfeszítéseket tesz a Sened-től keletre való előnyomulás érdekében, hogy — elvágva a déli tengelycsapatok visszavonulási útjait — éket verjen Rommel tábornagy erői és Arnim német tábornoknak az észak-tuniszi fronton küzdő csapatai

Összefoglaló jelentést adtak ki az ellenség legutóbbi hajóvesztéseiről Ezernél több lakóházat pusztítottak el Rotterdamban amerikai repülőgépek bombái Súlyos elhárító harcokat vívnak a tengelycsapatok Tuniziában

közé. Ezen a vidéken a Patton tábornok parancsnoksága alatt lévő 5-ik amerikai hadsereg, valamint Leclerc tábornok francia csapatait a tengely erői Maknassy övezetében, a parttól mintegy ötven kilométernyire feltartóztatták. Az 5-ik amerikai hadsereg egyébként Kairouan irányában, Sbeitla-tól északkeletre is megkísérli az ékverést, a terepviszonyok azonban ott sokkal kedvezőtlenebbek s az utvonál hossza a kegyperpartig az előzőnek háromszorosa.

Észak-Tunisz

Észak-Tuniszban kedd óta mozgásban vannak Anderson tábornok erői is, az 1-ső amerikai hadsereg azonban rendkívül kemény ellenállásba ütközött. Ezen az arcvonalszakaszon egyébként az utóbbi napokban a rossz időjárás korlátozta a légi tevékenységet.

Kétségtelen — állapítja meg egyébként a Timpul — hogy a most folyó tuniszi hadműveletek az egész Földközi-tenger sorsára nézve döntő jellegűek.

A tuniszi szárazföldi hadműveletekre vonatkozóan Berlinben rámutatnak arra, hogy Montgomery angol tábornok taktikai céljai nem váltak valóra: Montgomery erői, átkaroló mozdulatok révén a német védelmi rendszer mögé igyekeztek férkőzni, (ez a védelmi rendszer nem egyetlen, zárt arcvonalból áll, hanem — egymástól gyakran elég nagy távolságban lévő — támaszpontok láncaiból). Rommel tábornagy azonban ismét a mozgó védelmi-haremodort alkalmazza és sikeres arcvonalrövidítési mozdulatokat hajtott végre. Ez a magyarázata annak is, hogy veszteségei aránylag esekélyek.

A buvárhajó-háború

A német sajtó vezető nélyen foglalkozik a buvárhajó-háborúban elért újabb sikerekkel. A Völkischer Beobachter című lap hangsúlyozza, hogy a márciusi nagy veszteségek után az angolszás kereskedelmi hajózás helyzete súlyosabb, mint bármikor eddig volt. A Deutsche Allgemeine Zeitung rámutat arra, hogy a buvárhajók eredményes harca a repülőök ellen újabb meglepetése a korszerű háborúnak. Kiemelik a német lapok a semleges sajtó megállapításait is; így a többi között idézik a madridi lapoknak azt az állítását, hogy a tengeralattjáró-háború nagy mértékben befolyásolja és gátolja a tengely ellenségeinek hadászati elgondolásait, illetve azok megvalósítását. Több svéd lap az angolszás kereskedelmi hajózásra mért csapásokkal foglalkozva a német tengeralattjárók nagy hatósugarára mutat rá és utal arra is, hogy a kedvezőtlen légköri viszonyok és a védelmi intézkedések ellenére érték el a németek az ismert eredményeket.

Birodalmi tengerészeti körökben úgy tudják, hogy Berlinben nem tulajdonítanak nagy jelentőséget annak a közelmúltban összehívott angol-amerikai-

kanadai értekezletnek, amelyet a tengely tengeralattjáró-támadásainak leküzdése ügyében Washingtonban tartottak. Német illetékes körökben ezzel kapcsolatban csak annyit mondtak, hogy a hármass konferencia sürgős összehívása csak a tengely által eddig is ismertett tényeket igazolja. A tengeralattjáró-veszedelem komoly helyzet elé állította az angolszás tengerészetet, mégpedig nemcsak az Atlanti-óceánon, hanem délen, az északafrikai összekötő vonalokon, sőt az eddig még biztosnak minősített északi brit tengeri utvonalakon is.

Eden Kanadában

Eden brit külügyminiszter, aki — mint ismeretes — két nap óta a kanadai kormány vendégeként Ottavában tartózkodik, tegnap a sajtóértekezleten nem volt hajlandó semmiféle nyilatkozatra a háború utáni politikai és a légiterek uralmára vonatkozó kérdések tekintetében. Bár az újságírók hevesen ostromolták, a brit kormányfő a jövőre vonatkozó valamennyi kérdést azzal hátrította el, hogy azok „rendkívül bo-

nyolult ügyek és egy ideig még gondolkodni kell rajtuk”.

A Stefani olasz hírszolgálati iroda munkatársának megállapítása szerint Eden ottavai nyilatkozatai a háborus eseményekre vonatkozóan újabb figyelemre méltó bizonyítéka annak, hogy az angolszás szövetségesek teljesen tudatában vannak a helyzet nehézségeinek. „A háború — mint Eden mondotta — hosszú és kemény lesz.” Idézi a Stefani munkatársa az angol külügyminiszternek azt a megállapítását is, hogy „a győzelemben vetett túlzott bizakodás végzetes lehet.”

Eden külügyminiszter — ugyancsak a Stefani iroda munkatársának megállapítása szerint — beismerte, hogy a tengeralattjáró-háború halálos veszélyt jelent a szövetségesekre, a keleti játszma még nyit, a második európai arcvonal megteremtésének esetleges kísérlete pedig nagyon nehéz vállalkozás volna.

Mindezek kapcsán az olasz hírszolgálati iroda rámutat arra, hogy „Eden most sem osztja Churchill derültségét.” (—r)

Jelentéseink a harcterekről

Két millió tonna ellenséges hajóter pusztulása

Berlin. A német vezéri főhadiszállásnak legutóbb kiadott különjelentése, amely március hónapban már a nyolcadik volt, a tengeralattjárók újabb nagy sikeréről számolt be. Az úgynevezett „Dönitz-offenzíva” első hónapjában a német tengeralattjárók több mint 850.000 tonnatartalmu ellenséges hajóteret süllyesztettek el. Ehhez a számhoz hozzá kell még adni a légi és a tenger színe fölötti erők által elpusztított ellenséges hajókat is. Német katonai körökben az elsüllyesztett ellenséges hajók tonnatartalmát 900.000-re becsülik. Megállapították azt is, hogy az 1943. év első három hónapjában két milliónál több ellenséges tonnatartalmu hajóteret süllyesztettek el és ennek tulnyomó részét a német buvárhajók küldték a tengerfenékre.

Helyi jelentőségű harcok a keleti arcvonalon

Berlin. A német vezéri főhadiszállásnak csütörtökön délelőtt kiadott legutóbbi jelentése szerint a keleti harctéren a Kuban-hídfő északi arcvonala ellen intézett nagyobb bolsevista előretöréseket visszavertük és az ellenségnek súlyos veszteségeket okoztunk.

A keleti arcvonal egyéb szakaszairól csak helyi jelentőségű harci tevékenységet jelentettek.

A légiőrő a Murman-partok előtt elsüllyesztett egy kétezer tonnatartalmu ellenséges tehergőzöst.

A keleti harctéren március 21. és 31. napjai között csak a német hadsereg és a fegyveres SS-alakulatok kötelékébe 456 bolsevista páncélos harckocsit romboltak szét, zsákmányoltak, vagy tettek mozgásképtelenné.

Tuniziában a tengelyhatalmak csapatai tegnap is súlyos elhárító harcokat vívtak. Számbeli fölényben lévő angol és északamerikai csapatok hiábavaló kísérletet tettek arra, hogy a német-olasz csapatok részeit átkar-

lással elvágják. Főlényes hadvezetőségünk és csapataink harci teljesítményei eddig az ellenségnek minden ilyen irányú szándékát megghiúsították.

Rotterdam városa ellen intézett nappali támadás során ellenséges bombázó repülőgépek a belváros lakónegyedjeire dobta bombákat és nagy veszteségeket okoztak a lakosságnak. Ma a reggeli órákban egy magánosan szálló, négy motoros ellenséges repülőgép a felhők oltalma alatt az északnyugati német határvidék fölé repült és több bombát dobott le. Az ellenséges repülőgépet lelőttük.

A tengeri összeköttetések elleni harc eredményei

Az angol és amerikai tengeri összeköttetések elleni harcban a német tengeralattjárók március hónapban 138 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettek el 851.600 tonna tartalommal, 13

más hajót torpedótalálattal megrongáltak. A légi haderő az elmúlt hónapban 75.000 tonna tartalmu 11 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztett el és megrongált 39 tehergőzöst 220.000 tonna tartalommal. Ezeknek egy részét szintén süllyesztettnek lehet tekinteni.

Ezzel 1943. év március havában legalább 149 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztettünk el 926.600 tonna tartalommal.

Sikert ért el a haditengerészet és a

Az olasz hadijelentés

Róma. Az olasz főhadiszállás 1041. számú hadijelentése közli, hogy a tunisziai arcvonal északi és középső szakaszán a harcok nem csökkenő hevességgel folynak. A tengelycsapatok ellentámadásuk során foglyokat ejtettek, valamint ágyukat és páncélosokat pusztítottak el, illetve zsákmányoltak.

A déli arcvonal szakaszán az arcvonal rövidítése során vezetett mozdulatokkal Gabes és El Hamma helységeket kiirtették.

Zuhanó bombázó repülőgépek ellenséges léteggé alakultak és harcokosi gyűlékezéseket támadtak s többet közülük elpusztítottak.

Mi a tuniszi offenzíva fő célja?

Berlin. A tunisziai elhárító harcok ma is a legnagyobb hevességgel folyt, bár egyes szakaszokon átmenetileg mérséklődtek az ellenséges támadások.

A kölcsönös támadások súlypontja jelenleg a középső arcvonal szakaszán, ahol a brit és amerikai csapatok minden eszközzel azon igyekeznek, hogy a Földközi-tenger partjáiig nyomuljanak előre. A valószínűség a mellett szól, hogy az egész offenzívának ez a fő célja.

Az angolok és amerikaiak valamennyi áttörési kísérlete meghiúsult a német-olasz egységek kemény ellenállásán. A tengely erői az eddigi jelentések szerint ezekben a nehéz harcokban is tanúsították harci készségüket.

Berlinben nem erősítették meg a Sfax kikötőjében, vagyis arcvonal mo-

lég haderő az ellenséges hadihajók elleni harcban is. Könnyű tengeri haderők elsüllyesztettek két rombolót, hét tengeralattjárót és kilenc gyorsnaszádot. Egy másik ellenséges rombolót az egyik tengeralattjáró süllyesztett el. Két ellenséges rombolót és hét gyorsnaszádot megrongáltak. A légi haderő megsemmisített egy ellenséges buvárnaszádot, egy kísérő naszádot és megrongált két rombolót, két buvárnaszádot és egy előrs-naszádot.

Német vadászpilóták az ellenséggel vívott légi harcban tizenegy repülőgépet lelőttek.

Egy, a Földközi-tengeren haladó olasz hajókaraván ellen intézett ellenséges légitámadás alkalmával a kísérő hajók elhárító tüzersege három repülőgépet lelőtt.

Eros ellenséges kötelék Cagliari városára és környékére dobott bombákat. A lakosságnak hatvan halottja és hatvan két sebesült áldozata volt. A lakóházakban károk keletkeztek.

A támadás elhárítására felszállott olasz vadászpilóták három többmotoros brit bombázógépet lelőttek.

gött végrehajtott állítólagos ellenséges partraszállás hírért. A partraszállás esélyességével a német-olasz hadvezetőség mindenesetre számol s a körülmények engedélyezte minden intézkedést megtettik.

„A NEMET BUVÁRHAJÓK ÁLLANDÓAN FOKOZÓDÓ VESZÉDELMEI JELENTENEK ANGLIA SZÁMÁRA”

Amszterdam. Az angol haditengerészet első lordja az alsóházban kijelentette, hogy a német buvárhajók állandóan fokozódó veszedelemet jelentenek Anglia számára és minden nagyobb arányú angol támadó tevékenységet megakadályoznak. Egyben kijelentette azt is, hogy az angol tengeralattjárók veszteségei elsősorban az és súlyosak.

A „Scotsman” című angol újság —

mint Edinburghból jelentik — azt írja, hogy a német tengeralattjárók okozta veszedelem nagyságáról senki még csak fogalmat sem alkothat magának, mert az angol haditengerészet vezetősége erről a kérdéstről konokul hallgat. Ha egyesek a helyzet némi javulásáról beszélnek, ez teljesen indokolatlan, mert a derülést semmi sem igazolja. Az angol hajók elsüllyesztése éppen olyan mértékben tart most is, mint annak előtte.

BRAZIL CSAPATOK SZÁLLTAK PARTRA FRANCIA-GUAYANÁBAN

Berlin. Mint a Donau-rádió jelenti Francia-Guayanában brazil csapatok szálltak partra.

Egy újabb jelentés szerint Francia-Guayana fővárosába, Cayenne-be a brazil hatóságok fogantatották intézkedések felülvizsgálására amerikai-brazil katonai bizottság érkezett.

A Rotterdam elleni légitámadás részletei

Berlin. (DNB). A hollandiai Rotterdam ellen intézett nappali bombatámadásról a következő részleteket közlik:

Tegnap délelőtt amerikai bombavető repülő-kötelékek súlyos támadást intéztek Rotterdam városa ellen. A nagy mennyiségű ledobott bombák ezernél több lakóházat elpusztítottak, aminek következtében több, mint tízezer ember hájéltalanná vált.

A bombatámadás következtében, az eddig érkezett jelentések szerint, száznyolcvan ember életét veszítette, mintegy négyszázan pedig megsebesültek.

Berlin. (DNB). Tegnap korán reggel egy négymotoros ellenséges bombavető repülőgép az északnémetországi határvidék fölé röptül.

A gépet, mely több bombát dobott le, később a németek lelőtték.

Párizs. (DNB). Angol bombavető repülőgépek Abeville helységeit támadták s ott azokat a lakónegyedeket bombázták, melyek már előzően is légi támadások célpontjai voltak. A polgári lakosságok az eddigi jelentések szerint tizenöt halott és huszonhét sebesült áldozata van.

A politikai arcvonal

„Törökországnak egyetlen érdeke van: saját b. zionsága”

Isztambul. (DNB). Az egyik török újságban Szadik ismert hírlapíró cikket írt, amelyben egyebek közt a következőket mondja:

— A háboru utáni kérdések aggasztó jellegűek lesznek, ha a küzdelem a szövetségesek előnyére végződik. Mindenki előtt felmerül majd a kérdés, hogy hol áll meg a győztes szovjet hadsereg —

— Törökországnak — folytatódik a

cikk — egyetlen érdeke van: saját biztonsága. Éppen ezért mind ma, mind a jövőben egyetlen célja van, s ez az, hogy ne keveredjen bele a háboruba. E céljának elérésére Törökország azt kívánja, hogy keleten és nyugaton biztonsági övezet létezzék. Ezt a biztonsági övezetet a szomszédos független államok alkotnák.

A török újságíró végül megjegyzi,

hogy Törökország mindent megtesz, hogy erős legyen. Ezzel megvalósíthatja semlegességi eszményét.

MEGKEZDŐDTEK A NEMET-TÖRÖK GAZDASÁGI TÁRGYALÁSOK ISZTANBUL (DNB). Ankarában megkezdődtek a német-török kereskedelmi tárgyalások. A megbeszélések előreláthatóan több hétig fognak tartani.

A Stefani-iroda megjegyzése a Davies-féle szovjetbarát nyilatkozathoz

Róma. (Rador). A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője írja:

Most érkezett meg Rómába a Life című amerikai folyóiratnak az a száma, mely Davies, az Egyesült Államok volt moszkvai nagyköveteinek ismert nyilatkozatát közölte.

A nyilatkozatban az amerikai diplomata érdekes kijelentéseket tett a Szovjet követeléseire nézve, valamint arra, hogy ezeket hogyan fogadják az Egyesült Államokban. Davies elsősorban azt állította, hogy a Szovjetek szövetség mindenki vissza akar szerezni, amit Oroszország az első világháborúban elveszített. Magától értetődik, mit jelentene ez Lengyelországra, Finnországra és a balti államokra, amelyeket ezek szerint a Szovjet bekebelezne. Ezt egyébként Davies egyáltalában nem találja szerencsés eseménynek, amelyet meg kellene akadályoznia.

Ami a Szovjetnek az „érdekkörök” fe oszlopa kérdésében való álláspontját illeti, a volt nagykövét megjegyezte, hogy Oroszországnak joga van a cse-

desóceáni és földközti-tengeri kijáratra s közelről érdeklődik a Dardanellák iránt.

A nyilatkozat nem szorul semmiféle magyarázatra, — írja a Stefani iroda diplomáciai szerkesztője —, mert eddig beszél a Szovjet terjeszkedési törekvéseiről.

Davies megjegyezte még nyilatkozatában, hogyha a Szovjettel szomszédos államok önként kérnék a Szovjet-

államhoz való csatlakozásukat, ez a kérés teljesíthető.

Ez a mondat jó előre sejteti, hogy az Egyesült Államok már most mossa a kezét arra az esetre, ha a Szovjetnek sikerül a szomszédos államokban „önkéntes csatlakozást” elérnie. Ezek a csatlakozások olyanok lesznek, amilyeneket a Szovjet 1941-ben szerzett meg ismert módszerei segítségével.

Roosevelt találkozni akar Sztalinnal

Buenos Aires. (Stefani). Washingtonból jelentik, hogy Roosevelt elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy találkozni fog Sztalinnal s a közeljövőben tárgyalásokat kezdenek Szovjetországgal a háboru utáni kérdésekről.

Amszterdam. (DNB). A Reuter brit hírlapírók szerint a washingtoni nagykövete szerdán az Eden amerikai látogatása során felmerült különböző kérdésekről megbeszélést folyta-

tott Cordell Hull északamerikai külügyminiszterrel.

Madrid. (Stefani). Spanyol lapvélemények szerint London és Washington ellentétének oka részben abban a tényben rejlik, hogy Anglia csak katonai repülőgépek gyártásán fáradozik, az Egyesült Államok szállító repülőgépek gyártásának is teret biztosítanak.

Az Alcazar című spanyol lap légiügyi szakértője azt írja, hogy ez a tény felette aggasztja Anglia politikai körét s Londonban általában az a benyomás,

hogy az Egyesült Államok szállító-repülőflotta létesítésére törekedvén — a béke megkötése után — a brit légi forgalom rovására légi egyeduralomra akarnak szert tenni.

Eden nem akar nyilatkozni

Amszterdam. (DNB). A Reuter hírlapírók közlése szerint Eden brit külügyminiszter tegnap az ottavai sajtóértekezleten nem volt hajlandó nyilatkozni a háboru utáni politikára és a légitér uralmára vonatkozó kérdésekről. Eden az újságírók érdeklődését azonnal hártotta el, hogy ezek „rendkívül bizonytalan ügyek és egy ideig gondolkodni kell még rajtuk.”

WALLACE ELNÖK-HELYETTES A DELAMERIKAI KÖZTARSASÁGOK MAGATARTÁSÁRÓL

Genf. (DNB). Newyorkból jelentik, hogy Wallace, az Egyesült Államok helyettes elnöke, aki jelenleg Chilében tartózkodik, kijelentette, hogy délamerikai látogatása folyamán megerősödött abban a meggyőződésében, hogy a délamerikai köztársaságok népei körében megértésre talál a demokrácia világ-tesztvérség gondolata.

Fernandez chiléi külügyminiszter Wallace látogatása alkalmából beszédet mondott és rámutatott arra, hogy a csendes-óceáni háboru kitörése óta a mai napig a chiléi köztársaság teljes mértékben támogatta az Egyesült Államok katonai erőfeszítéseit.

Buenos Aires. (DNB). Chile köztársasági elnöke kijelentette, hogy ez év júniusában ellátogat Washingtonba.

A chiléi államfőt Wallace, az Egyesült Államok helyettes elnöke személyesen hívta meg erre a látogatásra.

Buenos Aires. (DNB). Wallace, az Egyesült Államok alelnöke, aki délamerikai körútja során jelenleg Chilében tartózkodik, megcáfolta azt a hírt, amely szerint szándéka lenne Argentínába is ellátogatni.

A SIKORSKI-NYILATKOZAT RÓMAI VISSZAHANGJA

Róma. A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője Sikorski lengyel tábornoknak, a londoni lengyel emigránsok vezetőjének nyilatkozatával kapcsolatosan kiemeli azt az állítást, hogy a lengyelek egy emberként ellene szegülnek minden olyan követelésnek, melyek jogos igények csorbítására vonatkoznak, bárki is támaszt majd ily követeléseket. A Stefani szerkesztője ezzel kapcsolatosan a következőket írja:

— Ez is annak a bizonyítéka, hogy a lengyel emigránsok biztosra veszik, hogy Lengyelországot angolszás szövetségesei cserben hagyják és a szovjet imperializmus kénye-kedvére bízzák.

Az új német páncélos harckocsi, a „Tigris”

Berlin. Az új német fegyverekről német részről csak akkor közölnék közelebbi részleteket, amikor azok már beváltak. Ezek közé tartozik az eddig legújabb német áttörő páncélos harckocsi, amelyet a csatátereken „Tigris”-nek neveztek el.

A Tigris-tankok harcbevételéről most érkeztek Berlinbe az első haditudósítások. A haditudósítók egyöntetűen csodálattal és elismeréssel emlíkeznek meg ezekről az új harckocsikról.

A tunisziai Mareth-vonal ellen véghezvitt első angol ostromnál — ez derül ki néhány haditudósításból — az új német páncélosok, a „Tigris” tett kiváló szolgálatokat. Az egyik haditudósító leírja, hogy egy szorosban, ahol a hegyvidékes és páncélos gránátosok már tíz óra hosszat hiába kísérelték meg az áttörést, a „Tigrisek” azonnal áttörték, ekkor azonban háromszoros aknazár elé kerültek. A nehézpáncélosok hahozás nélkül átkeltek a feiróbban aknákon és az ellenség gránátosjén is, amely hatástalanul pattogzott le az acéltükről. Ezután saját ágyujukból megnyitották a tüzet és megsemmisítették az ellenséges állásokat.

A legnehezebb hegyi utakon és járhatatlan terepeken mindenütt ott lehetett látni a „Tigriseket” a legelső vonalban és emellett még a hegyvidéken is csodálatosan mozgóknak látszóttak. Általában páncélosok ellen mint acélnálót alkalmazták a „Tigrist”, amelyen a hétésszáz centiméteres gránát tölve van és csak jelentéktelen ropadást okoz. A „Tigris” a német ipar csúcsteljesítményének tartják.

Átnyújtották I. Mihai királynak a szlovák államfő kitüntetését

Bucuresti. (Rador). Csütörtökön délelőtt 11 órakor ment végbe a királyi palotában a Pribina herceg-rend jelvényeinek átnyújtása, melyet Tiso szlovák miniszterelnök adományozott Öfelsége I. Mihai királynak.

A Pribina herceg-rend a legmagasabb szlovák kitüntetés. A rendjelet Polliak dr. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter nyújtotta át az uralkodónak. A szertartáson részt vett Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök, Ivan Milecz bucaresti szlovák követ, Herman Klackó követségi titkár, valamint az uralkodó polgári és katonai udvartartásának tagjai.

A szertartás végeztével az uralkodó Polliak rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert a román csillagrend elsőosztályu jelvényeivel, Ivan Milecz követet a román koronarend nagykeresztjével és Herman Klackó követségi titkár a román csillagrend tisztí keresztjével tüntette ki.

Az amerikaiak vették át az iráni vasutak igazgatását

Berlin. (DNB). Az iráni vasutvonalak igazgatását az amerikaiak vették át. A vasutak vezetését eddig az angolok és oroszok végezték.

Angliában minden harmadik nő ipari munkásnő

Egy svájci lap londoni értesülése szerint Anglia a gyári munkában alkalmazott nők számát tovább akarja fokozni. Hivatalos helyről már bejelentették, hogy a legközelebbi hónapokban a hadiipar és a hadsereg számára új behívásokkal kell számolni, melynek során az iparban a nőkre ismét új feladatok hárulnak. Minthogy az angol munkamíniszter közlése szerint Angliában minden harmadik munkás nő, vagyis a munkavállalásra hajlandó nők legnagyobb része már a háborús gazdaság szolgálatában áll, a női munkásszám emelésére különleges intézkedésekre van szükség. Ezek közé tartozik többek között a család-csoportokhoz beosztott háztartási kisegítőnek alkalmazásának és a félnapos munkának bevezetése.

Városi munkatervek

Timișoara-Temesvár. A város együttműködési bizottsága Tieran Emil dr. polgármester elnökletével ülést tartott, amelyen az 1943-1944 költségvetési évre szóló munkatervekkel foglalkoztak.

Belciu Gherasim dr., a kulturális ügyosztály vezetője bejelentette, hogy a hagyományos ünnepségek rendezésére 200.000, a különböző kulturális intézmények támogatására pedig 1.5 millió lejít vettek föl a költségvetésbe. 500.000 lejnyi költséggel sporttelepek építését tervezik, ezenkívül hozzájárul a város a timișoarai-temesvári rádióleadó építési költségeihez is.

Vidrighin Stan volt polgármester és Marta Alexandru dr. volt helytartó megfélelő városi támogatást kértek a görög keleti egyházi és a műegyetem részére.

Miu-Lerca Constantin sajtótanácsos kifejezte, hogy az irodalom és művészet támogatására mindössze 100.000 lejít biztosítottak a költségvetésben és kérte ennek az összegnek jelentős felemelését. Tieran Emil dr. polgármester rámutatott arra, hogy a város a költségvetés más helyén jelentős összegeket vett föl kulturális célokra.

Munteanu Leonte városi főorvos beszámolt a városi közegészségi hivatal terveiről. Hein. Ernő dr. gazdasági tanácsnok ismertette a város körüli mezőgazdasági területek víztelenítésére irányuló terveket, majd Ciurcu Vasile főmérnök a különböző utépítési és javítási terveket terjesztette a bizottság elé. Hasas dr. főállatorvos hangsúlyozta az állatvásártér bekerítésének szükségességét. Roman dr., a népjóléti ügyosztály vezetője a tervbevetett iskolai kantinekról, napközi gyermekotthonokról és aggod otthonáról tett előterjesztést.

Az amerikai szlovákoknak sem kell Benes

NAPIRENDEEN VANNAK A VITÁK A LONDONBAN ÉLŐ CSEH ÉS SZLOVÁK EMIGRÁNSOK KÖZÖTT

Pozsony. Mint a Donauzeitung jelenti, a Gardista című pozsonyi szlovák lap foglalkozik azokkal a veszekedésekkel, amelyek a Londonban tartózkodó szlovák és cseh emigránsok között napirenden vannak. A szlovák emigránsok vezetői: Hodzsa Milán, Csehszlovákia volt külügyminisztere és Osuski volt csehszlovák párisi követ, akik mindketten szlovákok és annak idején néhány más hívük társaságában Benes-ekkel együtt külföldre emigráltak. A köztük volt jó barátság azóta megszünt és miként ezt legutóbb a londoni és moszkvai rádió jelentette, Benes volt köztársasági elnök Hodzsa és Osuski csalókkra bolygezte. Mindkettőnek azt

vetik a szemére, hogy az emigráció keretein belül a szlovákok számára bizonyos jogokat követelnek. Benes — írja a Gardista — annyira nem szereti már Hodzsaékát, hogy egyenesen tagadja a szlovák nép létezését és azt állítja, hogy a szlovákok voltaképpen csehek. A Gardista arról is beszámol, hogy Benesnek az amerikai szlovákok részéről visszatartásban volt része. S noha az amerikai hatóságok segítségével sikerült Benesnek az ottani szlovákoktól 10 millió dollár kölcsönt kiereszkölni, az amerikai szlovákok mégis úgy határoztak, hogy Benes cseh programját visszatartásig.

A Győzelem Napja Madridban

Madrid. A spanyol polgárháború befejezésének negyedik évfordulója alkalmából a Győzelem Napján Madridban hatalmas katonai díszszemlét tartottak. Valamennyi fegyvernem kereken huszezer katonája vonult el a Caudillo előtt. A díszfelvonuláson részt vet-

tek a kormány tagjai, a diplomáciai testület képviselői, az olasz faszio küldöttsége, valamint a Kék Hadosztály sebesültjei is. A felvonulást, melyet hatalmas embertömeg nézett végig, csaknem három óra hosszat tartott.

—[]—

A mezőgazdasági mozgósításról szóló törvény alkalmazása

Timișoara-Temesvár. Delicéanu Constantin tábornok Timiș Torontal-Temes Torontal megye prefektusa rendeletet adott ki a mezőgazdasági mozgósításról szóló törvénynek a megye területén való alkalmazásáról.

A rendelet kimondja, hogy a megállapított természetes tervek mindkire nézve kötelezők. A rendelettel a megye területén található valamennyi lovat, ökröt és bivalyt, amelyet a hadsereg nem igényelt, továbbá a mezőgazdaságban használatos gépeket és eszközöket, valamint a szekereket és kocnikat a mezőgazdasági mozgósítás céljára elreklírlják. Minden 12 és 70 közötti sze-

mély mezőgazdasági munkát köteles végzeni.

A községek területén az emberi munkaerő, az igás állatok, a mezőgazdasági gépek és eszközök, valamint a járművek feletti rendelkezés joga a községi mezőgazdasági bizottságot illeti. A bizottság rendelkezéseit írásban vagy szóban adja. A járás területén ebben a tekintetben a mezőgazdasági körzetvezető intézkedik, míg egyik járásból a másikba a munkaerők beosztása kérdésében a mezőgazdasági kamara mellett működő megyei mezőgazdasági mozgósítási tanács az illetékes.

A jelenlegi világháború veszedelmes járványává kezd válni a diftéria

Zürich. A „Neue Zürcher Zeitung” egyik legutóbbi számában három neves orvos: Fanconi, Löffler és Mooser professzorok aláírásával felhívás jelent meg, melyben utalva arra, hogy valamikor végső járványként pusztító, de az utóbbi két évtizedben egészen megenyhült diftéria megbetegedések rosszindulatú és veszedelmes formákban ismét epidémia jellegét kezdik öltetni, felszólítják Svájc lakosságát, hogy önként jelentkezzenek védőoltásokra. A három orvosprofesszor felhívása többek között így szól:

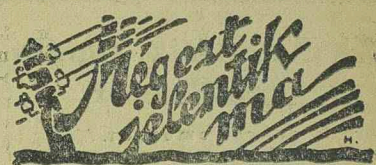
— Ugylátszik, hogy e betegség karaktere visszaült olyan formára, mint amilyenben főként az utolsó évszázad közepén mutatkozott, amikor a diftéria Európa bizonyos részeiben gyilkos epidémiaként pusztított.

Míg a diftéria eddigi esetében a betegség lefolyása lényegében a mandulákra és a garatra korlátozódott, a mostani súlyos formájában nem ritkán mélyenfekvő szervekre, a gégefőre és a légcsőre is átterjed. Ennek következtében fulladási rohamok, sőt megfulladás következhetik be és sokkal gyakoribbak, mint régen e betegség által előidézett szív- és idegrendszeri bántalmak. Ha diftéria-okozta szívérülés nem okoz ha-

lált, ami néhány nap alatt bekövetkeztetik, akkor is hónapokra. sőt esetleg évekre jelentékenyen csökkentheti a beteg munkaképességét. Ha az idegrendszert támadja meg a diftéria fertőzés, akkor ez bántalmak formájában nyilvánkozhatik meg, amelyek főként akkor válnak végzetessé, ha a nyelv- és a légzőszervek izomzatát érintik. Ilyen esetekben tüdőgyulladás léphet fel, a fertőző nyálkahártya által előidézett pneumonia.

A diftéria, népies nyelven torokgyík, rosszindulatú formái az utóbbi időben csak elvétve jelentkeztek Svájcban, de a külföldön, különösen Franciaországban, Görögországban és mindenekelőtt Oroszországban nagyobb számban léptek fel. Tekintve, hogy a fertőzés súlyosabb, nemesak kisgyermek, hanem egyre növekvő mértékben iskolásgyermek és felnőtt is megkaphatják a betegséget, mely ebben a háborúban eddig legfélelmetesebb járványává kezd válni.

Jelentik egyébként, hogy a svájci kantonok egészségügyi szervezeteinek vezetői már megtették minden intézkedést, hogy lehetővé váljék a lakosság mind szélesebb körben és minél nagyobb tömegben való beoltása.

GARIBOLDI OLASZ TÁBORNOK BERLINBEN. (Berlin). Gariboldi tábornok, a 8-ik olasz hadsereg parancsnoka a keleti arcvonalról való visszatérése után Berlinbe érkezett. A tábornokot a pályaudvaron Dino Alfieri berlini olasz nagykövet, a német főváros katonai parancsnoka, valamint a német véderő és a német külügyminisztérium képviselői üdvözölték. Este Gariboldi tábornok tiszteletére Alfieri nagykövet díszvacserát adott. (Rador).

JÓVÁHAGYTA A JAPÁN-OROSZ HALÁSZATI EGYZEMÉNYT. (Tokió). A japán császári palotában a császár részvételével a nemzeti titkos tanács ülést tartott, amelyen jóváhagyták a múlt héten megkötött japán—szovjet-orszag halászati egyezményt.

TOZSÓ JAPAN MINISZTERELNÖK MANDZSUKUÓ FŐVÁROSÁBAN. (Tokió). A japán tájékoztató hivatal közli, hogy Tozsó tábornok japán miniszterelnök Mandzsuoku fővárosába, Hsinkingba érkezett. A japán miniszterelnök szereznekívánatait fejezi ki a mandzsu kormányának az ország gyors előrehaladásáért. Tozsó előreláthatóan meglátogatja a hsinkingai japán szervezeteket. (DNB).

ELTEMETTEK MOLTKE VOLT MADRIDI NAGYKÖVETET. (Boroszló). Marktbohren helységben szerdán délután temették el Moltke volt madridi német nagykövetet. Hitler vezér és a kancellár, valamint a német külügyminisztérium képviselőiben Weiszäcker külügyi államtitkár és Schullenburg nagykövet vett részt a gyászszertartáson. Moltket a családi sírboltban helyezték el. (Rador)

KÖZEL HÁROMMILLIÁRD FONT ANGLIA KÖLTSÉGVETÉSI HIÁNYA. (Amszterdam). A brit hírszolgálat jelentette, hogy a lezárult pénzügyi évben Anglia költségvetési hiánya elérte a 2 milliárd 803 millió fontot. (DNB).

A KINAI NEMZETI KORMÁNY HÁROM ÉVE SZÉKEL NANKINGBAN. (Nanking). A kínai nemzeti kormány Nankingba való visszatérése harmadik évfordulóján rendezett ünnepséget Vangesingvej miniszterelnök bevezette nyitotta meg. A beszédet követő fogadáson megjelen a Kinában állomásozó japán haderők főparancsnoka, valamint a japán, német, olasz, dán és mandzsuriai diplomáciai megbízott. (DNB)

TÖRÖKORSZÁG UJABB REPÜLŐTEREK LÉTESÍT. (Isztanbul). A török lapok úgy értesülnek, hogy a török hatóságok az ország különböző részein újabb repülőterek létesítését határozták el. (DNB).

CIPRUS SZIGETE ÖNÁLLÓ KÖZIGAZGATÁST KAP. (Amszterdam). Lord Devonshire gyarmatügyi államtitkár, a brit hírszolgálat jelentése szerint a sziget házában kijelentette, hogy az angol kormány azzal a gondolattal foglalkozik, hogy Ciprus szigetén állandó jellegű önálló közigazgatási intézményeket szervezzen. Lord Paddington közölte, hogy a háború kezdete óta a szigetről aggasztó hírek érkeztek s most remélhető, hogy miután a szigetről „önálló gyarmat” lesz, ezt kedvezően fogadják majd ott.

CORSO-MOZI, Arad Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor

Az UFA 25 éves jubileumának dícsőséges filmje
Eletre-halálra
Heinrich George, Heidemarie Hatheyer és az Aranyvároshoz hasonló színes pótkép a Táncoz tündérek

Ahol megtörik minden árhullámzás

Timisoara-Temesvári. Aki ma be-
nyit a zalogházba, megkapja megáll. Az-
tán már vissza is fordul: ebben a házban
hogyan talán nem tartanak hivatalos
órát.

— Miért ne tartanánk? — mondta egy
biztviselő — csak annyi az egész, hogy
megesapant az „ügyfeleink” száma.

Volt idő, amikor itt sorbaálltak az „ügy-
felek”, sőt a rend kedvéért számokat kap-
tak; ma azonban sokszor óras szünetek
adódnak. A forgalom csökkenése már a há-
boru kezdete óta tapasztalható. Részen ez
az oka, hogy a zalogház nem veheti figye-
lembe az árhullámzásokat.

— Nem tarthatjuk mérvadóknak a „kinti”
árakat — mondja Nichifor Francisc, a vá-
rosi zalogház főnöke. — Jönnek felek, azt
mondják, már ezer lej az arany grammja,
mi miért nem adunk többet? Jönnek aztán
mások és közlik, hogy leszállt négyszárra.
Ismét mások, hogy megint ezer körül jár.
Mi kérem, nem táncolhatunk ide-oda. Szá-
munkra a Banca Nationala hivatalos ár-
folyama a mérvadó. Mi körülbelül 130 lejes
kölsönt adunk grammunkért, tizenegyet ka-
razalozásért. Felmegyünk kétszáz lejig is;
az illető tárgyról függ ez. Ha szépminű, ter-
mészetesen többet ér.

— Száz ezüst?
— Én isre két-három lejt adunk kö-
csönbe grammunkért.

És persze ráhagyott és elfogadnak.

Az idén azonban az emberek valahogy —
nem hisznek a napsugárnak. Csalóka fény-
nek tartják, akár Gyertyászentelőtör a
medve. Tavasszal ugyanis rendszerint töme-
gesen vándorolnak a téliakadatok a zalog-
házi raktárba, akárcsak a tavén befektet-
vel a körzők. És eddig az idén még nem hoz-
tak téliakadatot a zalogházba.

Városi intézményről lévén szó, a város
vezetősége megértéssel kíván lenni a kis-
emberek iránt. Ennek tudható be, mondják a
zalogházban, hogy a háborus időkre való
felkészülést 1941. december óta még nem
írta ki árverést. Azelőtt évente kétszer ke-
rültek árverésre a ki nem váltott tárgyak,
illetve azok, amelyeknek tulajdonosai a ka-
matokkal hátrálékban voltak.

Éppen búcsuzunk, amikor „ügyfél” nyit
be. Pénteken, a csuklójáról levezi a kar-
órát.

- Mennyi, kíván érte?
- Nem sokat. Vagy 800 lejt...
- Ötszáz. Legfeljebb ötötven...
- Ma hátezer lejt egy ilyen óra...

A következő pillanatban azonban már ír-
ják a kék zalogédulát, a karórát „elska-
tulyazzák” s a fiatalember az ötszázás ban-
kóval még néhány apró lejjel zavartan el-
siet. (—ff)

— MEGDRÁGULT A CFR SZEMÉLY-
ÉS ÁRUSZÁLLÍTÁSI DIJSZABÁSA.
(București). A vasúti vezérigazgatóság
közli, hogy április 1-i hatállyal a személy-
és áruszállítási díjszabásban távollás, il-
levő az árúknál más szempontok szerint
50 százalékos és 100 százalékos közötti eme-
lés történt. A menetdíji jegyek eddigi
husz százalékos engedményét harmincöt
százalékosra emelték.

— Paraguay új köztársasági elnöke.
(Buenos Aires). A paraguayi fővárosból,
Assuncionból érkezett jelentés közli, hogy
Morinigo tábornokot kedden Paraguay
köztársasági elnökévé választották. (DNB)

— Hajóépítés — a német iskolák új tan-
tárgya. (DNB.) Berlini jelentés szerint a
birodalmi népevelési minisztérium elren-
delte, hogy az iskolákban — amennyiben ez
a tantervbe beilleszthető — hajóminták ké-
szítését is tanítsák.

— Kovács-szén inátni igénylések a nehéz-
ipari kormánybiztossághoz intézendők. A ti-
misoarai-temesvári közellátási hivatal közli
a kovács-szén fogyasztókkal, akik nem kap-
tak elegendő szállítást, hogy a mennyi-
ségi kintalása érdekében a nehézipari
kormánybiztossághoz (Comisariatul pentru
Industria Metalurgica și de Armament. Bu-
curești, Str. Columb No. 2) forduljanak.

— Kukoricaisz legmagasabb árai. Timi-
soara-Temesvári közellátási hivatala a kö-
vetkező új legmagasabb árakat állapította
meg: transzisztriai kukoricaisz kilója 44
lej, a megye területéről származó kukorica-
iszat a piacon 28 lej literenként, kásalisz
40.40, bablisz: 42.95 lej kilonként a malom-
ban való átvételnél, ételolaj 178 lej literen-
ként.

Április 3. szombat
R. kat.: Richárd pk.
Prot.: Keresztély.
Ortodex: Nikéta ap.

nap keite 3 ó 36 p
ny.: 18 ó. 36 p.
nappal hossza:
teljes 13 óra.

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivé-
telével. Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Piata Brătianu 3.
Telefon: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.
Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdetőirodában, Metianu-
utca 6. Telefon: 17-11.

— Az elveszett gépkocsi-engedélyekről
adott másolat. (București). A hadfelsze-
relési és haditermelési minisztérium közli,
hogy az elveszett gépkocsi-engedélyekről
másolatot csak az elvesztésnek a hivatalos
lapban való megjelentésétől számított hat-
van nap elteltével állítanak ki. (Rador)

— Rádióelőfizetők figyelmébe. A timisoa-
ra-temesvári főpostán működő rádióosztály
felhívja a hátrálékos rádióelőfizetők figye-
lmét, hogy tartozásaikat április 1 és 6 között
még büntetés nélkül fizethetik naponta dé-
lelőtt 9—12 és délután 4—6 között. Akik
hátrálékos előfizetéseket ezen idő alatt
nem egyenlítik ki, azokra a törvény érte-
lmeben 5000—30,000 lej közötti büntetés
vetnek ki. A hátrálékos előfizetést és a bü-
ntetést végrehajtási uton hajtják be és erre
a célra lefoglalhatják még az előfizetők fi-
zetését és nyugdíját is.

— 50 pár cipőt loptak. Ismeretlen tette-
sek behatoltak Peri Ignác timisoarai-teme-
svári cipész műhelyébe és onnan 10 pár új,
ezenkívül 40 pár megjavított cipőt loptak.

— Adományok. A Kakuk-csecsemőgon-
dozó és gyermekotthon javára a Magyar
Nőegylethez a következő adományok foly-
tak be: Gy. T. 7500, N. N. 1000, Szent Antal
névben N. N. 1500 lej.

— A fogházból a kocsnába, a kocsnából
ismét a fogházba. Lipovan Gheorghe volt
sannicolaumarei-nagyszentmiklósi adóhiva-
tali főnök sikkeszástás miatt nemrég a ti-
misoarai-temesvári ügyészségi fogházba ke-
rült, ahonnan tegnap a tárgyalásig szabad-
lábra helyezték. Lipovan a fogházból a
„Burkus” vendéglőbe ment, ahol különböző
italokat és ételeket rendelt, de azok elfo-
gyasztása után számláját nem tudta ki-
egyenlíteni. A vendéglős feljelentésére Lipo-
vant a rendőrségre kísérték, ahonnan hama-
rosan visszakerül a fogházba.

— Étel-elajoztatás Timisoara-Temesvá-
rott. A városi közellátási hivatal közli, hogy
Timisoara-Temesvár területén hétfőn, április
5-én étel-elajoztatás kezdődik. A 6. számú
olajszelvényre személyenként fél liter olajot
adnak. A kereskedők április 5-élt kötele-
sek magukat a Nagymalomban lévő szövet-
kezeti raktárból olajjal ellátni. A közellá-
tási hivatal egyttel felhívja a különböző in-
tézmenyeket, kórházakat, szanatóriumokat,
cukorral dolgozó iparosokat, gyógyszer-tá-
rakat, valamint az éttermeket és bodegá-
kat, hogy április 3-ig jelentkezzenek a vá-
rosi közellátási hivatalban márciusi cukor-
utalványaik átvételére.

— Lefoglalt gépkocsi és autókalktrészek.
Jimbolian-Zsombolyán a hatóságok felje-
lentés alapján házkutatást tartottak Strunk
Mátyás házában és ott egy teljesen új Fiat-
gépkocsit, valamint 5 autókereket és 8
gumiabroncsot találtak elrejtve. Ezeket a
tárgyakat, minthogy azok bejelentését
Strunk elmulasztotta, lefoglalták.

— Gyermekek beoltása diftéria és vör-
heny ellen. Timisoara-Temesvár városi fő-
onvosi hivatala április 12-től kezdve újból
végeztet ingyenes oltásokat és a két gyer-
mekbetegség, a diftéria és vörheny ellen. Ol-
tásra köteleztek az 1933 január 1 és 1941
december 31 között született gyermekek. Et-
től az időtől kezdve újraoltásra jelentke-
zhetnek azok a gyermekek is, akik 9 évnél
hosszabb ideje kaptak az oltást. Az újraolt-
tás mindössze egyszer befecskendezésből
áll. Az oltást és újraoltást Bosica Ioan dr.
hatósági orvos végzi a belvárosi Libertatii-
ter 4. szám alatti hivatalos helyiségében,
április 12-től kezdődőleg naponta délelőtt 8
és 10 óra között. A főorvosi hivatal figyel-
mezteti a szülőket, hogy annak idején gyer-
mekeiknek az iskolába való beiratásakor az
oltási bizonyítványt kötelesek felmutatni.

Fehér holló a Bánságban

Egy lelkes természetbarát otthoná-
ban voltak a minap, Nadra Emilnél
aki a timisoarai-temesvári muzeum ma-
dárteni szakosztályának vezetője és
minden szabad idejét erdőn, mezőn és
mocsarak között tölti, hogy meglesse és
lefényképezhesse az állatok életének sok
mindenféle titkát. Állag hogy letelepe-
dünk, beköszönt Márkus György aszta-
los-mester egy hatalmasan kifejlett da-
ruval. A jövő évben lesz pont egy félszá-
zada annak, hogy az öregur remélhe-
készült műveit csinálja. Ez az ötven
esztendő egy igen kitartó és ritka szen-
vedélynek tanúsága is. Márkus mester
a szép darutollak szerelmese és ebből
nagy gyűjteménye van odahaza. A most
hozott darut Nadra Emillett akarja ki-
tőmetni, aki igazi művésze ennek a mes-
tersegnek, mint az állatfényképezésnek
is. El sem tudjuk képzelni, mekkora tü-
relmet és odaadást igényel az utóbbi
vállalkozás. Ime az első kép: az unka
békát ábrázolja, amint a mocsárban
szerezni dalát enedli. Csak hogy nagyon
gyanakvó ám a széptevő legény! Bará-
tunknak be kellett hatolnia a mocsárba
és ott mozdulatlanul állni órákig, akár
egy fűzfa, míg az unka béka ismét ki-
bukkant a vízből. Hogy mit műveltek
aszalt a derékít vízben álló fényképez-
szel a piócák, arról jobb nem beszélni.
Ugyanígy nehéz feladat a gyík is;
ez az ideges kis állat csak akkor merit
bizalmat, ha azt hiszi, hogy a feléje vé-
getlenül lassan közeledő ember — árnyék.
Einnél már könnyebb dolog lekapni a
cincéret, a szarvasbogarat, az orrszarvut
vagy a bájosan libbenő lepkeket. A valósá-
gban azonban ezek a lepkek nem is
olyan bájosak, mint gondoljuk. A gala-
gonya lepke például olyan, mint a sáska.
Képesek egész erdőket elpusztítani
anyyra, hogy a fák letarolt leveleikkel

egy hatnak nyár közepén, mintha már
beköszöntött volna a tél.

De lássuk most a madarakat.

Halljuk, hogy éppen a múlt hónapok-
ban feltint valahol a Bánságban egy
fehér holló. Ritka mint a fehér holló, —
így szól a közmondás. Megtudjuk azon-
ban rögtön azt is, hogy a fehér holló
nem külön madárfajta, csak az színez-
musnak szórványos esete. Barátunk
ugyanakkor beszámol arról is, hogy a
holló a legtürelemtelenebb indulatú ma-
dár. Egyetlen hollópár terpeszkedik el
az egész erdőben és ingamatlanul kiver
onnan minden más letelepedni készülő
hollót. Nem kevésbé érdekes madarak
azonban a baglyok is, amelyekről a né-
hit azt tartja, hogy nappal ugyszólván
vakok. Erről azonban szó sincs, a ba-
goly nappal is nagyseriellen lát, csak el-
bujik mert minden nappali madár utálja
és csufolja az éj fiát. Jobban azonban
egyik sem lát mint a röntgenszemű sas
madár. Ez kétezer méter magasságból
is észreveszi a száraz levelek közt el-
surrandó egeret.

Végül megismerkedünk a Bánság leg-
újabb madár főjébenél is. Útfelől
nékül megérkezett és letelepedett mi-
hozánk a sziriai harkály. Hogy mi
késztette erre az utjára azt még nem
tudták megállapítani a szakértők, két-
ségtelen azonban, hogy legutóbb Biled-
Billéden is fogtak belőle egy példányt.

Ilyenek az állatok a természetben,
félnek, gyanakodnak, elrejtőznek, hogy
az ember ne legyen életük tanuja. Azon-
ban a tudományos érdeklődés és nemes
kíváncsiság behatol még az ingoványos
mocsárba is, áttöri az erdő sötétjét,
hogy új világgosságot vessen arra a sok
titokra, amely bennünket körülvesz.

(Flamuz)

— Fizetik a mozgósítottak családtagjai-
nak járandóságait. A timisoarai-temesvári
pénzügyigazgatóság közli, hogy a mozgósi-
tottak családtagjai részére a vállalatok ál-
tal beszoigáltatott járandóságok kifizetése
ma kezdődik. A sorrend a következő: április
2 délelőtt 1—500, délután 1001—1500, á-
prilis 3 délelőtt az 501—1000, délután az
1501—2000 számú könyvecskékre fizetnek.

— Az aradi légvédelmi hivatal közlemé-
nye. Az aradi légvédelmi zónaparancsnok-
sá közli, hogy az elsőtitéségi rendelet má-
sodizben történt megsértése miatt az Arma-
tura gyár, Tauber mérnök, dr. Stefanut
Mircea, a Gambrinus-étterem, a tanoncot-
thon er Rusu Ilie ellen eljárás indult és en-
nek során az omlitetté hadbírósg elé állítják.

— Cukrot kapnak a méhtenyésztők. A ti-
misoarai-temesvári mezőgazdasági kamara
közbenjárására a méhtenyésztők részére
8400 kiló nyerscukrot engedélyeztek. A cuk-
rot a méhészek között a Méhészeti Egyesü-
let osztja szét.

— A cégtáblát nem szabad levéni. A ti-
misoarai-temesvári törvényszék tegnap tár-
gyalta Petz János freidorfi-szabadfalusi
hentes szabotázsgyűjt. Petz cégtábláját le-
vette anélkül, hogy iparórl lemondott vol-
na. A hentes azzal védekezett, hogy a táblát
azért vette le, mert azt el akarta festeni. A
törvényszék azonban ezt a mentseget, arra
való tekintettel, hogy a hentesmester a cég-
áblát odahaza tartotta, nem vette figyelem-
be Petz Jánost szabotázs miatt egy hó-
napi munkatáborra ítélte.

— Hangverseny — farkasok részére.
Egy bolgár katonabandának — mint Szofi-
ából jelentik — érdekes élményben volt
része. A zenészeket egy a helyőrségüktől
néhány kilométernyire fekvő városkába
hívták valami ünnepeyre, ahonnan éjt-
szaka gyalog igyekeztek vissza. Utközben
hővihar lepte meg őket, amely elől az or-
szágút mellett lévő elhagyott, épületben
kerestek menedéket. Nagy rémület fogta
el azonban a zenekar tagjait, amikor az
épület udvarán farkascsoordával találta
magát szemközt. A nagydobos annyira
megijedt, hogy elejtette a dobát, amely
nagy zajt keltve, a földre zuhant. A dob
zaja azonban annyira megriasztotta a fe-
nevadakat, hogy nyomban hátrálni kezd-
tek. A karmester ebben a pillanatban
visszanyerte lélekjelenlétét és jelt adott a
zenekarnak a muzsikálásra. A réztrub-
ták hangjától megfélemlített orvások
nem mertek támadni, sőt menekülni pró-
bálták, de nem találták a kijáratot és ösz-
sze-vissza szaladgáltak az udvaron, amíg
végre a hajnáit csákban rátaláltak a ka-
pura és elrohantak. Így a katonazenészek,
akik féltelen át hangversenyeztek a far-
kasoknak, ép bérrel menekültek.

(*) Ertesítés. Faur Valer, volt gyapjúipari
fióküzlet vezetője, tudatos a nagyérdemű
közönséggel, hogy Timisoara-n a Mercoy-ut-
cában üzletet nyitottam, ahol nagy válasz-
tékban kaphatók a legszebb női és férfisző-
röttek.

(*) Hozzárk. Dr. Farkas szülész-nőor-
vos órákvezetése s ismét rendel. Timisoara
L. Regele Mihai-körút 3. szám alatt. (Vot
Dornhelm-pelota). Távbeszélő 13-13.

(*) Halálóási hírek. Ertl Ferenc hosszas
szenvedés s a halotti szentségek felvétele
után életének 70-ik évében elhunyt. Temeté-
se ma, április 2-án délután 5 órakor lesz a
timisoarai belvárosi temető Schlauch-kápol-
nájában. Gyászolják özvegye Ertl Magda,
leányai, Margit és Vilma. — Brenner Fe-
renc nyugdíjas vasutas 78 éves korában
hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése
hé 2-án délután 3 órakor lesz a timisoarai
józsefvárosi temető halottasházából. A gyá-
zócsalád.

— Mozik műsora. Péntek, április 2:
Apolló: „Margit” (Theo Lingen, Gusti
Huber, Grete Weiser). Capitol: „A nagy
szám” (Leny Marenbach, Rudolf Prack,
Paul Kemp). Corso: „A bronz őrszem”
(Fosco Giachetti, Giovanni Grasso, Doris
Duranti). Thalia: „A Z. 3. számú titkos ok-
mány” (Isa Miranda, Claudio Cora). —
Arad: Aro: „A vörös taverna” (Alida Val-
li). Corso: „A két gránátos” (Gino Cervi,
Luise Ferida).

— Ügyeletes gyógyszerárak. Péntek, á-
prilis 2: Timisoara-Temesvár: Belváros: Ir-
galmasok (Szt. Ioan-utca 5), Gyárváros: Ki-
gyó (Traian-tér 7), Erzsébetváros: Bianu
(Miron Costin-utca 1), Józsefváros: Neu-
rohr (Preyer-utca 1), Mehala: Chioreanu.
— Arad: Strelcovszky (Avram Iancu-tér),
Danciu (a nagykórház mellett). — Fratelia-
Ujkisoda: Panajoth. — Freidorf-Szabad-
falu: Eremici.

Robbanás egy amerikai katonai táborban

Amszterdam. A brit hírszolgálat közölte, hogy az Egyesült Államok Texas államának Campswift nevű helységében levő katonai táborban erős robbanás történt. A robbanás alkalmával egy tiszt és hét katona meghalt, míg több más tiszt és katona súlyosan megsebesült. (DNB).

Elégtelen a mezőgazdasági munkások száma az Egyesült Államokban

Lisszabon. Washingtonból érkezett hírek szerint az amerikai élelmiszerhiány főleg a mezőgazdasági munkáshiánynak és mezőgazdasági géphiánynak tulajdonítható. A lapok megállapítják, hogy óriási kiterjedésű földeket nem tudtak bevetni, mert nincsen elegendő mezőgazdasági gép.

Ujabb áremelkedések Törökországban

Isztanbul. Bár a drágaság terén Törökország eddig is első helyet foglalt el a világstatisztikában, a török kereskedelmiügyi minisztérium megállapítása szerint a drágulási folyamat a legutóbbi időkben is folytatódott. Az áremelkedés egyik oka, hogy egyes vilájetekben az árukészletek már ugyiszólván teljesen kimerültek, azonban a kivitel fölöslegekkel rendelkező tartományok sem alkotnak kivételt. A minisztérium a kereskedelmi kamaráknak az árelenőrzés megszorgítására adott utasítást. (MN)

Svédország újabb csökkenni az autóbusszorgalmat

Stockholm. Stockholmi jelentések szerint a nyári hónapokban az autóbusszorgalom újabb korlátozása várható. Az intézkedést az állandóan fokozódó ábronszhiány teszi elkerülhetetlenné. Az idén és a jövő évben új utábronsok beszerzésére már nincsen kilátás.

Szovjetország új arpolitikája

Arra nézve, hogy a szovjet gazdasági rendszerből mennyire hiányzik az igazi szociális szemlélet és milyen közel áll az önző kapitalista gondolkodáshoz, különösen szemléletes példát nyújt a szovjet arpolitikája. Egy stockholmi lap megállapítása szerint Szovjetország nem ismeri a fogyasztók érdekeihez igazodó áralakítás politikáját, minden termelésnek alapja az állami megozítás és az árát az dönti el, hogy az állam az illető áruk fogyasztását kívánja-e vagy sem. A szűkös mennyiségben rendelkezésre álló áruk ennek következtében mindig drágák, mégpedig akkor is, ha nem luxusjavakról, hanem a legelőnyösebb élelmiszerek kielégítésére szolgáló javakról van szó. Ez a politika végeredményben semmiben sem különbözik attól a rendszertől, mely a fogyasztók érdekeivel mit sem törődő kapitalizmus fejlesztett ki, legfeljebb nagyobbfokú kezdetlegességével. A gazdagok és szegények kapitalista szemlélet megkülönböztetésének természetesen maguk a munkások adják meg az árát, akiknek csak a legritkább esetben van módjukban szükségletüket még abból is fedezni, amit maguk állítanak elő.

FLORA
műjégyár
ARAD, Bul. Regele Ferdinand 33
TELEFON:
1141-1142
Házfartások, étterem, cukrászdák, husiparosok bizalmi jég szállítója.

TÖRTÉNELMI HIRESSÉGEK A NÖVÉNYEK VILÁGÁBAN

„Zenélőfa”, „ördögfa” és egyéb nevezetes fa-éciások

Olvashattuk annakidején, hogy Mexikóban a vihar egy állítólag ötezer éves ciprusfát döntött ki, melynek törzskerülete 23 méter volt. Ennek a fának a lombzata egy egész temetőt beárnyékolta, míg végre ő is sirba szállt. Régebben valamelyik képeslap nyolcezer éves mammutfenyő képét közölte, amelyen át autóközlekedésre szolgáló alagutat vágtak Észak-Amerikában.

Ez a pár hír és kép indított arra a gondolatra, hogy talán nem volna érdektelen összeírni azokat a hajdani, már nem

létező, továbbá a még ma is fennálló nevezetes fákat, amelyek magas koruknál, ritka szép növéskünnél, vagy éppen történelmi nevezetességükönél fogva enlítésre érdemesek. A természetvédelmi törvény is felhívja a közfigyelmet arra, hogy bizonyos feltűnő szépségű erdőrészetek, hatalmas nagyságu százados terebélyes fák kiránduló- vagy búcsu-helyeken, uradalmi erdőségekben, magánkertekben, parkokban vagy kastélyok udvarán kellő gondozásban és otalomban részesüljenek.

Az ősi kőrifa története

A „Gyulafehérvár” című lap 1904 május 22. számában olvassuk a loneai-kendilonai ősi kőrifa történetét. A Kendi-család kastély-kertjének egyik zugában állott a nevezetes fa, mely alatt a hagyomány szerint Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem parancsára Kendi Sándort elfogták, majd 1594-ben Kolozsvár piacán több társával együtt lefejezték. A Báthory kegyetlenkedése-

nek első felvonását látott fa egész 1862-ig virult, új meg új ágakat hajtva. Az 1862. tél kemény hidegével már nem tudott megküzdni a sokat élt agg, s a tavasz virultával már csak kevés zöld ága volt. A cserebogár és kőrishogár szokatlan tömege e keveset is elpusztította. Ez időtől haldoklott a vén fa, mig nem 1865-ben végkép kiszáradt.

A 400 éves királytölgy

Ezek után említsük meg a sibiui-nagyszobeni királytölgyet. Ez a fa a város „Zölderdő” nevű erdőrésztében állott, a „Majális”-tér felett, a vendéglőtől mintegy 300 ölnyire, egy nyiladék végpontján elterülő kőralaku, tisztás középpontjában. Helyére 1881. évben egy ifju kocsányos tölgyet ültettek, amely 1908-ban 8 m magas, 45 cm kerületű s 27 éves volt. Az eredeti királytölgy ugyanazon a helyen 400 évet ért meg. Nevét 1852-ben egy királylátogatás emlékére nyerte. Az odvas tölgyfát 1880-ban ismeretlen tettesek felgyújtották és csak a tuskó külső kerülete maradt meg; ebbe ül-

tették aztán a fentemlített tölgyet, mely jelenleg is virul.

Feljegyzés szerint 1904-ben még ép erőben élt a 600 évnél idősebb Bajmóc-hársfa a Kis-Magura hegység tövében a sok vihart átélta vár előtt. A fa nagyságáról fogalmat nyújthat az az adat, mely szerint magassága a talaj felszínétől 20 m 85 cm, a törzs legnagyobb átmérője 2 m 72 cm, a lombzatának a kerülete 81 m 60 cm. A hagyomány szerint a fa árnyékot nyújtó lombátora alatt tartotta a kuruc-tábor hadi tanácskozásait. A fa a gróf Pálffy-család birtokában talán még most is él, a gróf háromszáz éves híres tölgyfáival együtt.

20 méter magas mogyorófa

Mi, erdélyiek a mogyorófát csak mint bokrot ismerjük. Bizonyára meglep bennünket, hogy Észak-Magyarországon, a diósgyőri vár északnyugati tőszomszédságában az egykori királyi kertek helyén van egy törökmogyorófa, mely 20 m magas s melynek törzse 2.2 m-től 2.40 m-ig váltakozó átmérővel bír. Nyári időben az idegenek csodájára járnak, melyről dr. Márki Sándor kiváló történetűdős azt állította, hogy a maga nemében óriási fa már 30 hektoliter mogyorót is megtermelt. 1890-ben a lehallott mogyoró szárítás végett úgy lapátolták az udvaron, mint a búzát szokták a magtárakban, viszont volt olyan év is, melyben semmit sem termelt.

mai napig is a „királyi nagy mogyorófa” néven nevezi, amennyiben azt Zsigmond neje diósgyőri hosszabb tartózkodása alatt a hagyomány szerint sajátkezűleg ültette. Annyi tény, hogy tudós szakértők becslése szerint a fa legalább is 500 esztendő.

Mint különös természeti ritkaságot említtjük a híressé vált „Ibrányi nyárfát”. A hajdani való jó ibrányi nyárfa törzsének üregében hiteles feljegyzések szerint az 1821 esztendőben 35-en érték bele egyszerre, akik közül öt táncolhatott is, a többiek pedig állva maradhattak. E csodálatos fatörzs az ötvenes években korhadt el teljesen s összeomlott. Mondják, hogy mint valami rendes szoba ki is volt padlózva, két ablakkal és rendes ajtóval ellátva.

Ennek a fának is megvan a története, illetőleg történelmi nevezetessége; a nép-

Ördögi ábrázatot mutató ágak

Ha nem is ilyen nevezetes, de érdekes fa volt az ugynevezett „Ördögfa” is, melyhez, mint kirándulóhelyhez a Gorbóvölgyben gyakran zárandokoltak el a természetjárók. Ilyenkort főként idegen vendégeknek mutogatták ezt a nem mindennapi természeti játékot. A fa kérgének görcsös kinövés-

seiből és ágainak különös helyzetéből messziről nézve egy ördögi ábrázat hontakozott ki a szemlélő elé. A gyönyörű terebélyes hárs árnyékában egy egész kirándulótársaság megpihenhetett. Ugy ez a fa, valamint a tőle nem messzefekvő és vadászok fájának nevezett gyönyörű hatalmas bükk már kúszott.

A Blaj-balázsfalvi fa-éciás

Ugy a Czárán Gyula régi, valamint a Mátyás Vilmos 1932-ben megjelent Kalauzában emlékezés történik egy fáról, akáresak a turisták a Czárán zenélő fájának neveztek. Ugyanis a bihori-bihari Pojen-esushoz vezető uton hatalmas bükkfa áll szakál-zumától ellepve. A törzs odvas lyuksacsin keresztül a széljárás, akáresak a hangszerén a fuvolás, zeneszerü hangokat hoz ki. Kiváltképpen a Nagyhavas-hegymászájának van alkalmi gyönyörködni ebben a nem mindennapi élményben, a midőn a Czár-

án zenélőfája, a fenyő- és lomb-régió határán egyszerre csak megzendül, akáresak a legendás Memnon-szobor. Befejezésül megemlítjük, hogy Blaj-Balázsfalván a görögkatolikus érseki udvaron hatalmas tölgyfa-érlás áll, mely a hagyományok szerint legalább is 500 éves. A környék lakossága a „nagy tölgyfa” néven ismeri. Ez a fa egyébiránt arról is nevezetes, hogy fa létere, mint természeti emlék a természetvédelmi törvény alapján állami otalomban részesült. (d. m.)

Este 2-3 szem Artin

Községi választások Dániában

Koppenhága. (DNB.) A dán kormány legközelebb kiírja az új községi választásokat. A Politiken értesülése szerint a községi választásokat május elején tartják meg.

Vizalatti erőművek

A szénrel és munkaerővel való takarékoskodás gondolatától vezetve minden európai ország tervrel közre iktatta vizierőmű-rendszerének az adott lehetőségek legvégig nataráig való kiegészítését. Sajnos, a modern vizierőműtelepek építése rendszerint több évet vesz igénybe és olyan építőanyag- és munkaerőszükségletet igényel, hogy az ilyen tervek megvalósítását mindenütt a háboru utáni időre kellett halasztani. Bár-mennyire sajnálatos is különösen ma, a valóban teljes háboru idején ez a késedelem, mégis van egy jó oldala: ilyen módon nem az eddigi, minden korszerűségük ellenére már elavultaknak tekinthető vizierőműtelepek megvalósítására kerül majd sor, hanem sokkal tökéletesebb, gazdaságosabb és olcsóbb erőműtelepek fognak épülni.

Egy ilyen új vízi erőműtelep, melynek fel-találója Arno Fischer minisztériumi osztály-főnök, egy felsőbajorországi folyónál már a háboru kitörése előtt elkészült és teljesen beváltotta a hozzáfizott reményeket. Az újítás lényege abban áll, hogy az egész erő-művet a víz alatt helyezték el. Az áramter-melő generátor nem a turbina fölétt, hanem közvetlenül a turbina külső szélén van, ugy-hogy szinte azt mondhatni, hogy a víz a generátor küllői vagy lapátkerekei között fo-lyik át. Ez a megoldást az tetten lehetősé-gy, hogy a feltalálónak a vezető német gépgyá-ruk közreműködésével sikerült eljárást ta-lálni a turbina és a generátor tökéletesen megbízható elszigetelésére, amit évekkel ezelőtt még mindenki leteletlennek tartott volna.

Az első pillanatra, legalább is elvileg, na-gyon egyszerűnek látszó újításnak óriási gazdasági előnyei vannak. Már maga az is nagy előny, hogy az egész erőmű a víz alá kerül. A szokásos magasépítés és az ezzel járó folyószabályozási munkálatok költsé-gét tehát nagy mértékben csökkentek. Ezen-kivül a telep jobban alkalmazkodik a tájhoz is, aminek különösen „ovédelmi szempont-ból van nagy jelentősége, mert az ilyen erő-műtelepet nehéz felfedezni, illetőleg könnyű álcázni. Különös előnye továbbá az újításnak hogy aránylag alacsony druzasztási szinttel is beéri. Ezáltal a folyó-völgy mezőgazda-sága megmenekül az oly nagy károkat oko-zó talajvízszemelkedéstől és lehetővé válik na-gyobb folyószakaszokon egyenlő esési sza-kaszokra való felosztás útján történő teljes kihatásának is. Ily módon viszont a gyárak kevésszámú, vagy esetleg egyetlen típus e-rozatszerü gyártásával is beérhetik, ami is-mert további megtakarításokra nyújt alkalm-at. Az Arno Fischer-féle vizalatti vízmű-erőtelep tehát munkában, építési időben, építőanyagokban és építési költségekben egyaránt lényegesen kevesebb befektetést igényel és ezzel az áramtermelést is olcsó-bá teszi, ezenkívül pedig még rendkívül elő-nye, hogy a vizierők műszaki kiaknázásának gazdaságossági határát lényegesen kitá-gítja.

Ez a nagy előnyök magyarázzák, hogy Németország nem várt a háboru befejezéséig, hanem különböző felsőbajorországi és északnémetországi folyók mentén máris egész sereg vizalatti erőműtelep építését kezdte meg, melyek közül egyébként több már befejezéshez is közeledik. (MN)

ARO, Arad TELEFON 24-45
Ma, vis-zavonhatatlanul utójára
Atida Valliva
A vörös taverna
Holnap, rendkívüli bemutató!
Egészen újszerű, szon-csős bün-
ügyi film
Dr. Crippen
a fedélzeten

Apróhirdetések

KERESEK központban butorozott vagy üres szobát, saját ágyneművel. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (910)

PUHAFÁ, festetlen nagy szekrény olcsón eladó. Arad, Closca-utca 10, I. emelet. (802)

HÁROM fűszerállvány, 2 méter magas, 1,30 méter széles, kis és nagyobb fiókokkal, eladó. Arad, Eminescu-utca 5. szám. (911)

CUKRASZDA részére kis kézilányt alkalmaznak. Málka-cukraszda, Arad. (913)

MOSÁST, vasalást, parketta-suroást, takarítást vállalok. Szabóné, Arad, Ciontea-utca 21, 9-es ajtó. (914)

IRODAI gyakorlattal bíró komolyabb nő, bizonyítvánnyal, állást keres. Cimeket „Szorgalmas” jelígre Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4 kérék. (915)

ELADÓ fekete, női tavaszi kabát, falóra, gyönyörű hangverseny-cimbalom 10.000 lejért, 42-es komóteipó, fegyverállvány farskafejjel. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (916)

FÉRFI-szobához nagymunkást és kézimunkást alkalmazok. Arad, Plevnei-tér 5., Cseke. (917)

50 ÉVEN felüli nőt alkalmazunk könnyebb házi teendők végzésére. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (918)

ÜZLETI üvegszekrény, bolti asztal, létra, nagyobb dobozok eladók. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (919)

AZONNAL alkalmazunk jó munkásnőket gyermekeikre-varrásához, jó fizetéssel. Tanulóléányt alkalmazunk fizetéssel. „Rica” készruha-üzlet, Arad, Regina Maria-ut 9. (920)

HÁZVEZETŐNÖK ajánlkozom magános urhoz. A háztartás minden részét vállalom, vidékre is megyek. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (921)

ELADÓ Ségában 300 négyzetöles, bekerített telek. Érdeklődni: Kovács Bélánál, Arad, B. Vasile Pop-utca, 10. sz. (100)

KIFOGASTALAN román, német és magyar nyelvű kisasszony gyermek mellé ajánlkozok. Arad, Marasesti-utca 57, 5. ajtó. (101)

KERESEK különbejaratu butorozott szobát, esetleg teljes ellátással, április 15-re. Cimeket „Pontos fizető” jelígre Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (102)

HÁZ eladó, nagy kert, 8x1 szobás lakás. Arad, D-na Balasa-utca 62—64. (103)

ÚJ pamlag (sezlog)-takaró és nagy szőnyeg eladó. Arad, Regina Maria körút 13, II. emelet, 2 lépcső, 3. ajtó. (104)

ELVESZITTEM állampolgársági, katonai, személyazonosági stb. okmányaimat. Herzog Dező névre vannak kiállítva. Becsületes megtalálót kérem, hozza el okmányaimat 500 lej jutalomért „Agrumaria” Arad, Avram Iancu-tér 16 alá. (105)

BORBÉLYSEGÉDET alkalmazok. Rosca, Arad, Regele Ferdinand-körút 3. (106)

FIATAL szállodai szobaasszonyt azonnal alkalmazunk. Cooperativa Zorile, Tina, Bihar megye, Telefon 6. (107)

OLAJFESTMÉNYEK, drapp nőikabát, világtörténelem, könyvek, festék, darálógépek, csiszolt táblaúvegek eladók. Arad, Cosbuc-utca 30. (108)

KOMBINÁLT szekrényt, sötétzsinűt, csakis elsőrendű állapotban lévőket vennék. Arad, 29 Decembrie-utca 3, 2. ajtó d. e. 9—12. (109)

DÖRZS- és finomítógépet bármilyen méretben vennék. Ajánlatot Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (110)

TÖKÉLETES főzőnőt két személyhez alkalmazok. Arad, Eminescu-utca 35, I. em. 11. (111)

RÉGI munkendőből újat, harisnya talpalást, fehérnemű javítást vállalom. Arad, Miron Cristea-tér 1, harmadik emelet. (113)

Timișoara
Temesvári

CORSOMOZI

Előadások:
3, 5, 7, 9-kor TEL.: 38-95

Fosfo Giachetti, Giovanni Grasso, Doris Duranti

A bronz örszem

ONC 58

37-ES fehér-fekete cipő, 30-as balett-cipő eladó. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (112)

VASESZTERGA, villanymotor egész kicsi, satu, pad, lakatosszerszám, vitorlások, vendégülés „Gig”-hajó, kétszemélyes gyapjúpaplan hozzávaló huzattal eladó. Arad, Gloria-evezősegylet, (Törvényszék háta mögött). (114)

ELADÓ: szárnyasajtók, ablakok, csónakponyva, virágállvány, polturosság, asztalok, réz függőnytartó és kifogástalan diván. Arad, Marasesti-utca 44. (115)

CSONTSZINŰ hálószoba eladó. Arad, Graniceor-utca 14. szám. 12 és 1/2 3 között. (116)

GYERMEK-ÁGYAT, felhúzókat, venni. Cimeket Reclama-hoz, Arad, Eminescu 4. (117)

HÁZMESTERNÉT alkalmazok. Ugyanott veteményes kert kiadó. Arad, Marasesti-utca 25. (118)

FÉRFIÖLTÖNY és felöltő, majdnem új, eladó. Arad, Doamna Balasa-utca 166. (1002)

JÓ állapotban levő, régi típusú láncmeghajtású teherautó-motort, sebességváltóval és differenciállal venni. Cim Reclama-nál, Arad, Eminescu 4. (1003)

MŰTÖMEST (stopplást), műszövést, nyakkendőfordítást legszebben, legmegbízhatóbban készítenek. Arad, Avram Iancu-tér 2, első emelet. (1004)

POLOSKA-irtást, parketta-suroást vállalom. Arad, Oituz-utca 111. vagy szívesebből Girauschek borbélynál, Eminescu-utca 28. Lovas Károly. (4685)

SÖRKIMERŐ-asztal bor-kimérővel, hűtővel, kertszékek, vendéglői asztalok, állványok eladók. Arad, Mucius Scaevola-utca 32. (119)

KÉZAPÓLO kisasszonyt, kifogástalan munkást alkalmazok, ugyanitt tanult alkalmaznak. Salon „Terezia”, Arad, Eminescu-utca. (120)

ELADÓ sürgösen jömeneteli harisnyaszemfelszedő üzlet, villanygéppel rendelkező. Arad, Closca-utca 2. Érdeklődni: Jélután 4—6 között. (121)

VARRÓLANYOKAT női készruha-munkára sürgösen alkalmazok. Catana, Arad, Regina Maria-körút 9, első emelet, 11-es ajtó. (122)

AJTÓ, ABLAK, vízhatlan ponyva eladó. Virág építész, Arad, Bolinteneanu-utca 12. Telefon 24-46. (123)

JÁRTAS szakácsnőt keresek április elsejéig belépésre a volt „Székelytársaság”, most „Gambirinus”-vendéglő részére. Hellvig János vendéglős, Braşov, Lunga-utca 213. szám. (4669)

TALICSKÁK vasalva, méhkasok és lép-rák, ládák, transmissio-kerekek fából, jutányos áron készülnek Transilvania S. A. cégnél, Déván. (4072)

3 DARAB faj-tenyészbika, igazolványuk van, eladó. Cim: Tyrin Sava, Cene, Timiș-Torontal-megye. (2358)

JAQUARD-szöveget vagy szövőnőt keres a Globul S. A. R. bucureşti gyár. Kereseti lehetőség heti 6000 lejig. Személyes bemutatkozás Soimul cégnél, Timișoara IV., I. Bratianu-utca 31. sz. (2345)

EGYSZOBÁ-KONYHÁS száraz lakást keres azonnalra vagy május 1-re, német házaspár részére, a Józsefvárosban az állomás közelében található, Ing. Schedivetz, távbeszélő 41-68. (2426)

SÖTÉTKÉK, új, 39-es antilopcipő eladó. Timișoara, Mihail Viteazul-körút 24. szám. a pincében jobbra, 3-as ajtó. (2427)

ÖTVEN ÉVEN felüli rendes, megbízható nő vállalna kisebb háztartás vezetését. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (2411)

KIS SZOBÁT keres egyszerű, idős asszony a Józsefváros közelében. Cimeket „Pontos és rendes fizető” jelígre a timișoara kiadóhivatalba kér. (5251)

2 GYERMEKKOCSI-takaró, békebeli n. inósból készült, valamint 2 erős alakra való fűző olcsón eladó. Timișoara Gheorghe Lazar-utca 3, 4-es ajtó. (2432)

KERESEK jól főző mindenest aki éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Timișoara II. Regina Maria-körút 1. szám, II. em., 11. ajtó. (5254)

BERHAZ IV. 1. ületben, 20 két-három-szobás, fürdőszobás lakással eladó. Orieh-iroda, Timișoara, Sf. Ion-utca 7. szám. Távbeszélő: 43-59. (2400)

MINDENEST felvesz Pittoni-műterem (Carlton mellett). Távbeszélő 34-76. (2525)

UR keres jó házból való kisasszonyt házvezetőnek vidékre. Ajánlatokat „Kertes ház”-jelígre a timișoara kiadóhivatalba kérek. (4073)

MEGBIZHATÓ mindenest keresek április 1-ére. Timișoara II., Detunata-tér 6. I. emelet. Magyar gyermekotthonnal szemben. (2405)

ELADÓ egy teljes (komplett) élelmiszer-üzlet-berendezés, valamint egy 2x12-es nyul-kecse. Timișoara-Fratelia, VI-utca, 33-as szám. (2402)

ASZTAL ebédlőbe vagy irodába alkalmas, eladó. Timișoara I., Str. Lovnici 2. III. em. 17. ajtó. Érdeklődni d. e. 11—12-ig. (5668)

KIFOGASTALAN sötétzsinű férfiöltönyt, középtermetre való, eladó. Timișoara II., Coronini-tér 2. szám alatt, Láng szabónál. (2534)

FIATAL segédet feveszünk. Pentzillatszertár (parfümeria) Timișoara, Berthelot-körút 12. (2330)

VESZÉK szőlőt villával Paulis, Györök, Minis vagy más aradhegyaljai községben. Ajánlatokat „Szőlő” jelígre a timișoara kiadóba kérek. (1371)

KÜLÖNBEJARATU butorozott szoba április 1-re eladó. Timișoara II., E. Baader-utca 9. szám. (2500)

FAVÁGÓGÉPET keresek megvételre, 6-os Dentz vagy Sendling-gyártmányút. Cim: Kalmár, Timișoara-Ronat, Magdi-utca 12. szám. (2418)

URILEANY, ki a német nyelvet kifogástalanul beszéli, ajánlkozok gyermek mellé nappalra. A háztartásban is segítene. Érdeklődni lehet 4 órától Pollák, Timișoara III., Remus-utca 2. szám alatt. (2419)

GRAMOFONLEMEZEKET, használtakat, vagy töröttet a legmagasabb egységárral vesz Raschka, Timișoara IV., Fröbl-utca 51. szám alatt. (2422)

KÉT gyermekkocsi-takaró, békebeli minőségű készült, valamint fűző (örös alakra való) olcsón eladó. Timișoara, Gheorghe Lazar-utca 3, 4-es ajtó. (2432)

JÓBB NÉMET NŐ keres állást gyermek mellé nappalra. A háztartásban is segítkezik. Ajánlatokat „Hadiöveg” jelígre a timișoara kiadóhivatalba kér. (2423)

SZÉPEN mosok, vasalok. Vállalom munkát otthonra is, valamint házhoz is megyek. Timișoara, Martiril Ciordas-utca 67. szám. (2425)

2 DARAB új, selyembrokát-paplan olcsón eladó. Mager, Timișoara IV., Tudor Vladimirescu 21. (2390)

FOGASZATI (fogtechnikai) műterem (laboratorium) keres 4 polgárit végzett rendes, komoly tanulókat. Braun, Timișoara IV., Bratianu-utca 15. (2528)

JÓ ÁLLAPOTBAN levő fekete, kisebb termetre való öltöny, egy mély gyermekkocsi, valamint egy 5-ös football eladó. Timișoara III., Odobescu-utca 43. (2401)

VACUUM-szivattyút (pumpát) és 20 kg-os mérleget keresünk, használtakat, de jó állapotban levőt. Távbeszélő: 23-77. Szövőde. Timișoara, Dorobantilor-utca 48. szám. (2346)

SÜRGÖSEN keresek két cipész-segédet. Fantofaria Todoran Timișoara, Carol-körút 3. szám. (5252)

URILEANY, ki a német nyelvet kifogástalanul beszéli, gyermek mellé ajánlkozok nappalra. A háztartásban is segítkezik. Érdeklődni lehet 4 órától Pollák, Timișoara III., Remus-utca 2. szám alatt. (2419)

KIADÓK árja-házban található lakások 1, 2, 3 és 4 szobások. Esetleg cserélhetők. Információ-iroda, Timișoara, Mercy-utca 4. szám. Távbeszélő 42-81. (2460)

NYUGÁGYAT (Liegestuhl), valamint 2 darab csipkefüggőnyt 3 1/2 x 2 méteres ablakra vesznék. Ugyanott eladó egy 50 kgr-os tizedesmérleg. Timișoara, távbeszélő 29-48, 1—4 óráig. (2458)

MINDENEST felveszünk. Timișoara III., Brăncoveanu-utca 12. szám, földszint, 3-as ajtó. (2457)

TŰZIFATELEP teljes felszereléssel betegség miatt eladó. Baron, Timișoara II., Cogańniceanu-utca 4. szám. (2455)

PLUS-KEREVETET (divánt) megvételre keresek. Cimeket a timișoara kiadóhivatalba „Plus” jelígre kérek. (2453)

ASSZONYOM! Olcsón vehet állandó kiállításon antik butort, ezüst évöszközt, márkás képeket, balföldi és keleti s-önyvet, csillárt. Nagy választék Moser-kristályban. Vétel, eladás, bizomány (omissio). „Interior”, Timișoara, Regele Ferdinand 8. az udvarban. (2452)

JÓLDOLGOZÓ fésülönöt (fodrásznöt) állandó munkára azonnal felveszünk. Ugyanott megvételre keresünk egy 110-es fönt. Dancs, fodrász, Timișoara III., Odobescu-utca 2. szám. (2451)

ELADÓ egy korszerű hálószoba, valamint konyhaberendezés, Finitzer asztalos. Timișoara III., Rădulescu-utca 2. szám. (2450)

KERESEK megvételre perzsa öszközt szőnyegeket. Cimeket 52-21 távbeszélő számmal kérem közölni. (2447)

TÖMÖR (masziv) diófaebédő eladó. Timișoara III., Glad-utca 27. szám. (2446)

SZÖVET, férfi vagy női kabátkészítéséhez való, ugyszintén könnyű, világos nőiszövet eladó. Ugyanott régiművi óra, díszárgyak és készitaska eladó. Timișoara IV., Ion Ghica 2, II. em. 4-es ajtó, csengő a konyhánál. (2445)

SZÖVET, férfi, vagy női kabát készítéséhez alkalmas, valamint könnyű, világos nőiszövet eladó. Ugyanott kapucni, régi művi óra, díszárgyak és készitaska. Timișoara IV., Ion Ghica-utca 2. szám, II. emelet, 4-es ajtó. Csengő a konyhánál. (2444)

ELADÓ vaságy, asztal, szekrények, kezevtpárnák (diványpárnák) két paplan, edények, romános jellegű (mou-yumu) szőnyegek, Boad, Timișoara, Mitropolitul Varlaam, 4. szám. (2444)

BEJÁRONÓT alkalmazunk egész napra, 2 személyhez. Timișoara IV., I. Vaca-rescu-utca 19. szám, I. emelet, 14. ajtó. (2443)

MINDENES leányt, jó bizonyítványokkal rendelkezőt, felveszünk 2 személyhez. Timișoara IV., Vaca-rescu-utca 19. I. emelet 14. ajtó. (2442)

FIATAL kocsist felveszünk könnyű munkára. Timișoara IV., I. Vaca-rescu-utca 19. I. emelet 14. (2441)

VESZÉK használt téglát, Fara Constantin textilgyáreszkedő, Timișoara I. Bratianu-tér. (2446)

JÓ állapotban lévő „Joszt”-írógép eladó. Fara Constantin textilgyáreszkedő, Timișoara I., Bratianu-tér. (2439)

VILÁGOS udvari helyiséget keresek azonnalra a belvárosban, iroda és rektár céljaira alkalmasat. Az ajánlatokat „Prompt 31” jelígre a timișoara kiadóhivatalba kérem. (2438)

MEGVÉTELRE keresek kevésbé használt hordozható (portable) gramofont. Lehetőleg „His Masters” vagy „Columbia” gyártmány legyen. Almasiu, Timișoara, Távbeszélő 16-97, 8—11-ig vagy 14—17-ig. (2437)

VILÁGOS, keményfából készült asztal s két hasonló éjjeliszekrény, fali viztartó, iroda vagy műhely részére alkalmas valamint egy 2 méteres munkaasztal eladó. Timișoara, T. Vladimirescu-utca 15. 1-es ajtó. (2436)